

Priopćenje za medije

Luxembourg, 3. ožujka 2020.

U gradovima u EU-u nužno je da se više prometa prebaci na održive načine prijevoza, upozoravaju revizori

Ni šest godina nakon što je Europska komisija pozvala na ozbiljan zaokret ne postoji jasan pokazatelj da su gradovi u EU-u bitno promijenili svoj pristup prijevozu ljudi u gradovima i prebacivanju gradskog prometa na održivije i za okoliš prihvatljivije načine prijevoza, zaključak je iz novog izvješća Europskog revizorskog suda (Sud). Naime, nije došlo do znatnog smanjenja uporabe osobnih automobila te zagađenje zraka u mnogim gradovima i dalje prekoračuje sigurne razine.

Europska unija izdvaja mnogo novca kako bi pomogla gradovima da stanovništvu olakšaju prijevoz na način koji bi bio prihvatljiviji za okoliš. U razdoblju 2014. – 2020. za gradsku mobilnost izdvojila je približno 16,5 milijardi eura, u prvom redu za čist prijevoz (podzemnu željeznicu i tramvajsku mrežu), ali i za biciklističke staze i pametne prometne sustave.

„Za pravi napredak u pogledu ostvarivanja održivije mobilnosti u našim gradovima možda će biti potrebno više vremena, ali on nije moguć bez predanosti država članica.“ „Svi dionici na razini EU-a, država članica, regija i gradova trebaju surađivati na ostvarenju tog cilja“, **poručila je Iliana Ivanova, članica Suda zadužena za ovo izvješće.** „U nedavno objavljenom „Europskom zelenom planu“ istaknuto je koliko je važno u našim gradovima učiniti ozbiljan zaokret, koji već kasni.“

Revizori EU-a ispitali su je li potpora EU-a doprinijela održivijoj gradskoj mobilnosti i jesu li gradovi ostvarili napredak otkako je Europska komisija 2013. donijela Paket za gradsku mobilnost. Provjerili su javni prijevoz, zagađenje i prometnu zagušenost u osam većih gradskih središta u četirima državama članicama: Hamburgu i Leipzigu u Njemačkoj, Napulju i Palermu u Italiji, Łódžu i Varšavi u Poljskoj te Barceloni i Madridu u Španjolskoj.

Učinkovita mreža javnog prijevoza, integracija okolnih područja i uključivanje različitih načina prijevoza ključni su da se građane potakne na to da osobna vozila zamijene čistijim načinima kretanja kao što su hodanje, vožnja biciklom i javni prijevoz, poručuju revizori.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisija je od 2013. izradila smjernica za savladavanje izazova gradske mobilnosti i povećala financijska sredstva EU za relevantne projekte. To je omogućilo gradovima diljem EU-a da pokrenu niz inicijativa za povećanje kvalitete i količine javnog prijevoza. Revizori, međutim, napominju da se projekti financirani sredstvima EU-a nisu uvijek zasnivali na utemeljenim strategijama gradske mobilnosti i da nisu bili djelotvorni onoliko koliko se očekivalo. Dva su glavna razloga zbog kojih gradovi nailaze na poteškoće u pogledu djelotvornog i održivog korištenja potporom EU-a: izdvajanje dostatne količine vlastitih financijskih sredstava za pokrivanje operativnih troškova i troškova održavanja te razvoj usklađenih politika u vezi s parkiranjem, zonama bez prometa i vožnjom biciklom. Revizori su također utvrdili da su projekti često kasnili te da nije dosegnut predviđeni broj putnika.

Komisija od 2019. godine u okviru procesa europskog semestra iznosi državama članicama ciljane preporuke o gradskoj mobilnosti. Revizori naglašavaju da je u pogledu tih preporuka potrebno poduzeti daljnje korake u vidu načina uporabe financijskih sredstava EU-a i država članica. Također pozivaju Komisiju da zatraži od država članica da dostavljaju kvalitetnije podatke o gradskoj mobilnosti u najvećim gradovima i redovito izvješćuju o ostvarenom napretku. Naposljetku, gradovi koji nisu donijeli utemeljeni plan održive gradske mobilnosti više ne bi smjeli dobivati financijska sredstva EU-a.

Napomene za urednike

Prometna zagušenost jedan je od najozbiljnijih problema povezanih s gradskom mobilnošću: ona utječe na većinu građana EU-a i na godišnjoj razini uzrokuje troškove u visini od približno 270 milijardi eura. Protočan promet u gradskim područjima mogao bi potaknuti njihov gospodarski rast i povećati produktivnost radnika i do 30 %. Prometno zagušena gradska područja također mogu umanjiti učinkovitost šire europske prometne mreže.

Države članice i gradovi upravljaju gradskom mobilnošću lokalno, a Europska komisija ima tek ograničenu ulogu. Međutim, Komisija je 2013. pozvala na ozbiljan zaokret u rješavanju problema gradske mobilnosti povećavši dostupna financijska sredstva i pozvavši na prelazak na održiviji gradski prijevoz.

Cestovni promet jedan je od glavnih uzroka onečišćenja zraka i emisija stakleničkih plinova u gradovima. Protiv svih osam posjećenih gradova pokrenut je postupak EU-a zbog povrede prava te su se krajem 2019. u svim tim gradovima osim u Leipzigu i Palermu i dalje prekoračivale dopuštene razine onečišćenja.

Tematsko izvješće br. 6/2020 „Održiva gradska mobilnost u EU-u: pravi napredak nije moguć bez predanosti država članica” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Sud je već objavio povezana [izvješća](#) o djelotvornosti projekata gradskog prijevoza.

Kontakt za medije za ovo izvješće

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24